



## РЕШЕНИЕ № 2

13 април 1995 г.

по конституционно дело № 1 от 1995 г., съдия докладчик Младен Данаилов  
(Обн., ДВ, бр. 39 от 28.04.1995 г.)

Конституционният съд в състав: председател - Асен Манов, и членове: Младен Данаилов, Милчо Костов, Цанко Хаджистойчев, Станислав Димитров, Николай Павлов, Димитър Гочев, Иван Григоров, Пенчо Пенев, Тодор Тодоров, Александър Арабаджиев, Георги Марков, при участието на секретар-протоколита Лидия Здравкова разгледа в закрито заседание на 13 април 1995 г. конституционно дело № 1 от 1995 г., докладвано от съдията Младен Данаилов, и за да се произнесе, взе предвид:

Производството е по чл. 72, ал. 2 във връзка с чл. 1, т. 3 от Конституцията на Република България и чл. 12, т. 9 от Закона за Конституционния съд (ЗКС). Образувано е на 2 март 1995 г. по искане на главния прокурор на Република България за установяване на неизбираемост и предсрочно прекратяване на пълномощията на народния представител Жорж Ганчев Ганчев от София, избран с листата на Партия Български Бизнес Блок (БББ) в 3. многомандатен избирателен район - Варна, в изборите за народни представители в 37-о Народно събрание, състояли се на 18 декември 1994 г.

Главният прокурор твърди, че изборът на народния представител Жорж Ганчев Ганчев е извършен в нарушение на чл. 65, ал. 1 от Конституцията и чл. 3, ал. 1 от Закона за избиране на народни представители, общински съветници и кметове (ЗИНПОСК), тъй като към момента на регистрирането му като кандидат за народен представител, а и след това не е бил освободен от гражданство на Съединените американски щати (САЩ). В подкрепа на твърденията представя разменената между него и Посолството на САЩ - София, кореспонденция относно американското гражданство на Жорж Ганчев Ганчев, включително и писмата на посланика на САЩ в София Уилям Монтгомери от 31 януари, 6 февруари и 1 март 1995 г.

Конституционният съд с **определение от 8 март 1995 г.** е приел искането за допустимо и е конституирал като заинтересувани страни Народното събрание, парламентарната група на Партия БББ и народния представител Жорж Ганчев Ганчев.

Народният представител Жорж Ганчев Ганчев оспорва искането и твърди, че:

1. се е отказал от американското си гражданство с подписана от него декларация пред американския консул Дейвид Ролман в София;
2. е загубил американското си гражданство на основание чл. 349, ал. 4 от Закона за имиграцията и гражданството на САЩ, когато се е кандидатирил за народен представител в изборите за народни представители в 37-о Народно събрание;
3. искането на главния прокурор е подадено след изтичане на едномесечния срок за оспорване законността на избора му.

В молбата си от 5 април 1995 г., подадена от пълномощника му адвокат Георги Гатев, в подкрепа на твърдението, че се е отказал от гражданството си на САЩ, се позовава и на Договора за натурализация между България и САЩ от 23 ноември 1923 г. (ДВ, бр. 3 от 1924 г.).

Писмени становища са постъпили от Народното събрание и от парламентарната група на Партия БББ.

Председателят на Народното събрание с писмо № 102-01-101 от 24 март 1995 г.

съобщава, че Жорж Ганчев Ганчев е положил клетва и е подписал клетвен лист като

народен представител на 12 януари 1995 г., и представя становищата на Комисията по парламентарна етика и на Комисията по правата на човека и вероизповеданията при Народното събрание.

Комисията по парламентарна етика при Народното събрание приема, че представените от главния прокурор три писма на посланика на САЩ в София са с взаимнопротиворечащо и взаимноизключващо се съдържание, че не са събрани по надлежния ред, не са официални документи и не са годни да докажат основния факт - докога Жорж Ганчев Ганчев е бил гражданин на САЩ и на какво основание е освободен от американско гражданство. Приема също, че преценката, дали той е редовно освободен от второто си гражданство, следва да се извърши на основание Закона за имиграцията и гражданството на САЩ.

Комисията по правата на човека и вероизповеданията приема, че към искането на главния прокурор не са приложени необходимите доказателства относно американското гражданство на Жорж Ганчев Ганчев. Според нея информация по този въпрос трябва да се получи чрез кореспонденция между Министерството на външните работи на Република България и Държавния департамент на САЩ.

Парламентарната група на Партия БББ намира искането за необосновано и недоказано. Жорж Ганчев Ганчев още с избирането и регистрирането му като политически лидер - представител на Партия БББ, и като кандидат за президент на Република България през 1991 г. е загубил американското си гражданство на основание чл. 349, ал. 2 и 4 от Закона за имиграцията и гражданството на САЩ.

В становищата си от 10 април 1995 г. председателят на Народното събрание и парламентарната група на Партия БББ приемат, че той е осъществил фактическия състав на отказ от натурализация по смисъла на чл. 3 от Договора за натурализация между България и САЩ, поради което в конкретния случай не е налице хипотезата за двойното му гражданство.

Като доказателство по делото са приети: решението на Софийския градски съд от 22 януари 1991 г. по фирмено дело № 1348/1991 г. за регистриране на Партия БББ в регистъра на политическите партии с председател Георги Ганчев Парушев (известен и с имената Жорж Ганчев Ганчев и Георги Ганчев Петрушев), копието от регистъра на избирателните листи на кандидатите за народни представители в 3. многомандатен избирателен район - Варна, заявлението на Жорж Ганчев Ганчев, с което изразява съгласието си да бъде регистриран като кандидат за народен представител, заедно с декларацията му, че отговаря на условията на [чл. 65, ал. 1 от Конституцията](#) и чл. 3, ал. 1 ЗИНПОСК, писмото на Районната избирателна комисия (РИК) до Централната избирателна комисия (ЦИК) за регистрираните кандидати за народни представители за изборите на 18 декември 1994 г. в 3. многомандатен избирателен район - Варна, Решение № 500 от 27 декември 1994 г. на ЦИК (ДВ, бр. 107 от 1994 г.) за резултатите от изборите за народни представители, проведени на 18 декември 1994 г., разменената кореспонденция между главния прокурор на Република България и посланика на САЩ - София, Уилям Монтгомери, включително и писмата на последния до главния прокурор от 31 януари, 6 февруари и 1 март 1995 г. (на английски език и в български превод), извлечение от протокола на Народното събрание от заседанието на 1 март 1995 г., [писмото на посланика на САЩ Уилям Монтгомери до председателя на Конституционния съд от 27 март 1995 г.](#)

Конституционният съд, като обсъди доказателствата, съображенията за неизбираемост на Жорж Ганчев Ганчев, изложени от главния прокурор, и становищата на страните, приема следното:

По делото няма спор, че Жорж Ганчев Ганчев е бил гражданин на САЩ по

натурализация и че не е лишаван и освобождаван от българско гражданство. Последното е установено и с писмо № 96-00-12 от 11 април 1995 г. на "Българско гражданство" при Министерството на правосъдието.

На 7 ноември 1994 г. Централното ръководство на Партия БББ на основание чл. 45, ал. 1 ЗИНПОСК предлага на Районната избирателна комисия - Варна, и Централната избирателна комисия да бъде регистриран като кандидат на партията в 3. многомандатен избирателен район - Варна, Жорж Ганчев Ганчев от София.

Със заявление от 12 ноември 1994 г. до РИК - Варна, Жорж Ганчев Ганчев дава съгласието си да бъде регистриран като кандидат за народен представител в 3. многомандатен избирателен район - Варна, и декларира, че отговаря на условията на [чл. 65, ал. 1 от Конституцията](#) и чл. 3, ал. 1 ЗИНПОСК.

На 15 ноември 1994 г. кандидатската листа на Партия БББ е регистрирана от РИК, като в пореден № 1 е вписан Жорж Ганчев Ганчев.

С Решение № 500 от 27 декември 1994 г. на Централната избирателна комисия Жорж Ганчев Ганчев е обявен за избран народен представител в 3. многомандатен избирателен район - Варна, с листата на Партия БББ.

На 12 януари 1995 г. е положил клетва, подписал е клетвен лист и е встъпил в изпълнение на пълномощията си на народен представител.

За да може български гражданин да бъде избран за народен представител в Народното събрание на Република България, той трябва да отговаря на условията, посочени в [чл. 65, ал. 1 от Конституцията](#). Те имат абсолютен характер и липсата на което и да е от тях го прави неизбираем. Едно от тези условия е кандидатът за народен представител да няма друго гражданство. Ако въпреки това ограничение той бъде избран за народен представител, двойното гражданство е основание за прекратяване на пълномощията му на основание [чл. 72, ал. 1, т. 3 от Конституцията](#).

По повод сигнали до Главна прокуратура на Република България, че народният представител Жорж Ганчев Ганчев има двойно гражданство - българско и американско, главният прокурор Иван Татарчев с писма изх. № И-36 от 25 януари 1995 г. и от 31 януари 1995 г. до посланика на САЩ в София Уилям Монтгомери е поискал да бъде информиран по въпроса. В отговор на запитването от 31 януари т.г. посланикът го уведомява, че Жорж Ганчев Ганчев е гражданин на САЩ.

На 6 февруари 1995 г. до главния прокурор е изпратено ново писмо от посланик Уилям Монтгомери. В него се съобщава, че в резултат на твърдението на Жорж Ганчев Ганчев, че съзнателно е извършил акт на отказ от гражданство, като се е кандидатирил за депутат, и че е загубил американското си гражданство от 18 ноември 1994 г., когато е оформил своята кандидатура, Посолството на САЩ е помолило Държавния департамент да проучи този въпрос и че последният разглеждал случая.

На 1 март 1995 г. посланикът уведомява главния прокурор, че правителството на САЩ е определило, че Жорж Ганчев Ганчев не е гражданин на САЩ и му е издаден документ, който да удостоверява това.

На 27 март 1995 г. посланик Уилям Монтгомери с писмо до председателя на Конституционния съд, към което прилага изпратените до главния прокурор на Република България писма от 31 януари, 6 февруари и 1 март 1995 г. относно американското гражданство на Жорж Ганчев Ганчев, потвърждава съдържанието на писмата, като заявява, че "и трите са били точни по времето, когато са били написани, и продължават да са точни".

Въз основа на съдържащите се в тези документи фактически обстоятелства Конституционният съд приема за установено, че Жорж Ганчев Ганчев на 31 януари 1995 г. е бил гражданин на САЩ. От това следва, че той както към 12 ноември 1994 г., когато е

подал документите си до Районната избирателна комисия - Варна, за да бъде регистриран като кандидат за народен представител, така и в деня на изборите - 18 декември 1994 г., и след това като избран народен представител и към 31 януари 1995 г. е бил с двойно гражданство - българско и американско.

Писмата на посланика на САЩ в Република България Уилям Монтгомери са официални документи, защото са издадени в кръга на изпълнение на правомощията му. В писмата са документирани конкретни факти и обстоятелства, свързани със съществуването и изгубването на американското гражданство на Жорж Ганчев Ганчев към момента на написването им. Те нямат противоречиво и взаимноизключващо се съдържание и имат пълна доказателствена сила.

Независимо от това обстоятелството, че Жорж Ганчев Ганчев е бил и с американско гражданство към момента на кандидатирането и избирането му за народен представител, е установено и от съдържанието на молбите му до Конституционния съд от 6 и 16 март 1995 г. и изявлението му по Българската национална телевизия на 7 март 1995 г. С тях той се стреми да установи, че е загубил американското си гражданство от 18 ноември 1994 г., когато се е кандидатира за народен представител, позовавайки се на Закона за имиграцията и натурализацията на САЩ. Твърдението му е неоснователно. Загубването на американското гражданство не може да настъпи автоматично. То се постановява с акт на овластения за това държавен орган на САЩ при спазване на определена със закон процедура. Към 18 ноември 1994 г. такава процедура не е осъществявана и такъв акт не е издаван по отношение на Жорж Ганчев Ганчев.

Поради публичноправния характер на института за гражданството, свързан със значими правни последици, без правно значение е субективната преценка на Жорж Ганчев Ганчев по въпроса за придобиване и загубване на американското гражданство. Не е достатъчно да са налице материално-правните предпоставки за освобождаване от американско гражданство. Необходимо е да е осъществена предвидената със закон процедура, която завършва с издаване на съответен държавен акт.

Такава процедура е предприета едва след 31 януари 1995 г., видно от писмото на посланика от 6 февруари 1995 г.

Жорж Ганчев Ганчев е освободен от американското гражданство с акт на Държавния департамент на САЩ едва след 31 януари 1995 г., за което му е издаден съответен документ. Това е установено от писмата на посланика от 6 февруари и 1 март 1995 г. Жорж Ганчев Ганчев неколккратно е канен от съда да представи този документ, но той не е сторил това. Отказът му да представи документа подкрепя извода на съда, че при избирането му за народен представител е бил с двойно гражданство.

Разпоредбата на **чл. 65, ал. 1 от Конституцията** изисква кандидатите за народни представители да нямат друго гражданство към момента на кандидатстването им за участие в изборите. Жорж Ганчев Ганчев е трябвало да направи постъпки за освобождаването си и да бъде освободен от американското гражданство, преди да подаде документите си пред Районната избирателна комисия - Варна, най-късно до 18 ноември 1994 г. Това той не е направил и затова към 12 ноември 1994 г., когато се е кандидатира за народен представител, е бил с двойно гражданство.

Твърдението на Жорж Ганчев Ганчев, че е загубил американското си гражданство и на основание Договора за натурализация между България и САЩ от 1923 г. (ратифициран и обнародван в ДВ, бр. 3 от 1924 г.), е неоснователно. Договорът предвижда възможност за лице от български произход да загуби придобитото чрез натурализация американско гражданство, когато се завърне в родината си и заживее в нея, без намерение да се завръща в САЩ, където е натурализиран. Удостоверяването на тези факти трябва да стане от съответните длъжностни лица на САЩ. Загубването на гражданството и в този случай

не може да настъпи автоматично по право.

Двустранният договор урежда единствено основанията за придобиване и загубване на съответното гражданство. Процедурата и актът за придобиване и освобождаване от гражданство се уреждат от националните законодателства на страните по договора. Възражението на Жорж Ганчев Ганчев, че искането на главния прокурор не е подадено в едномесечния срок по чл. 94 ЗИНПОСК, е неоснователно. Срок за предявяване на искането няма в конкретния случай, тъй като се отнася до установяване на неизбираемост и предсрочно прекратяване пълномощията на народен представител на основание чл. 72, ал. 1, т. 3 във връзка с чл. 65, ал. 1 от Конституцията.

При това положение, щом като Жорж Ганчев Ганчев към момента, когато се е кандидирал за народен представител в 3. многомандатен изборителен район - Варна, за участие в изборите за народни представители в 37-о Народно събрание, и при провеждането на изборите на 18 декември 1994 г., е имал двойно гражданство, той е бил неизбираем.

Искането на главния прокурор за прекратяване на пълномощията му на народен представител на основание чл. 72, ал. 1, т. 3 във връзка с чл. 65, ал. 1 от Конституцията е основателно и следва да бъде уважено.

Конституционният съд по тези съображения и на основание чл. 72, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 3 и чл. 65, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 12, т. 9 и чл. 14, ал. 4 от Закона за Конституционния съд

#### РЕШИ:

Приема за установено, че Жорж Ганчев Ганчев от София като кандидат и избран за народен представител в изборите за народни представители в 37-о Народно събрание, състояли се на 18 декември 1994 г., с листата на Партия Български Бизнес Блок в 3. многомандатен изборителен район - Варна, е бил неизбираем.

Прекратява пълномощията на Жорж Ганчев Ганчев като народен представител на основание чл. 72, ал. 1, т. 3 във връзка с чл. 65, ал. 1 от Конституцията.

Решението е в сила от днес - 13 април 1995 г.

Преписи от решението да се изпратят на Народното събрание, Централната изборителна комисия и на страните по делото.

Съдията **Тодор Тодоров** е подписал решението с особено мнение, което е приложено към делото.

Председател: **Асен Манов**